

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LÊ VĂN ĐƯỜNG

PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG LÀNG NGHỀ
TẠI HUYỆN PHÚ LƯƠNG TỈNH THÁI NGUYÊN

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

LÊ VĂN ĐƯỜNG

PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG LÀNG NGHỀ
TẠI HUYỆN PHÚ LƯƠNG TỈNH THÁI NGUYÊN

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp
Mã số: 60.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. TRIỆU ĐỨC HẠNH

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn này là công trình nghiên cứu của riêng tôi, chưa công bố tại bất cứ nơi nào. Mọi số liệu sử dụng trong luận văn này là những thông tin xác thực.

Tôi xin chịu mọi trách nhiệm về lời cam đoan của mình.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2015

Tác giả luận văn

Lê Văn Đường

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới:

Đảng ủy, Ban giám hiệu Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh, Phòng Đào tạo đã tạo điều kiện tốt cho tôi trong suốt thời gian học tập tại đây.

Tôi xin chân thành cảm ơn Huyện ủy, UBND huyện Phú Lương là nơi tôi công tác trong thời gian qua, đã giành cho tôi những điều kiện tốt nhất để tôi có thể học tập và hoàn thành luận văn.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới: Tiến sĩ Triệu Đức Hạnh, người thầy hướng dẫn đã giúp tôi có phương pháp nghiên cứu đúng đắn, nhìn nhận vấn đề một cách khoa học, logic qua đó giúp cho đề tài của tôi có ý nghĩa thực tiễn và khả thi.

Cảm ơn gia đình, bạn bè và đồng nghiệp những người đã luôn ở bên tôi động viên, chia sẻ và giúp đỡ tôi.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2015

Tác giả

Lê Văn Đường

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
KÝ HIỆU CHỮ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC BẢNG BIỂU	vii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ, ĐỒ THỊ, HÌNH VẼ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học và những đóng góp mới của đề tài.....	4
5. Bố cục luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ PHÁT TRIỂN	
BỀN VỮNG LÀNG NGHỀ.....	5
1.1. Cơ sở lý luận về phát triển bền vững làng nghề	5
1.1.1. Một số lý luận về làng nghề và làng nghề truyền thống.....	5
1.1.2. Đặc điểm làng nghề.....	9
1.1.3. Vai trò của làng nghề	12
1.1.4. Các yếu tố ảnh hưởng tới sự phát triển làng nghề	15
1.1.5. Một số lý luận về phát triển bền vững	19
1.1.6. Phát triển bền vững làng nghề.....	26
1.1.7. Chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về phát triển bền vững làng nghề trong giai đoạn hiện nay	33
1.2. Cơ sở thực tiễn về phát triển bền vững làng nghề	34
1.2.1. Kinh nghiệm phát triển bền vững làng nghề ở một số nước trên thế giới	34

1.2.2. Kinh nghiệm phát triển bền vững làng nghề ở một số địa phương trong nước	36
1.2.3. Bài học kinh nghiệm rút ra cho huyện Phú Lương tỉnh Thái Nguyên	39
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	40
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	40
2.2. Các phương pháp nghiên cứu.....	40
2.2.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	41
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin	41
2.2.3. Phương pháp tổng hợp thông tin.....	42
2.2.4. Phương pháp phân tích thông tin	42
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	45
Chương 3. THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN LÀNG NGHỀ Ở HUYỆN PHÚ LƯƠNG TỈNH THÁI NGUYÊN	50
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	50
3.1.1. Vị trí địa lý	50
3.1.2. Đặc điểm địa hình	50
3.1.3. Tình hình sử dụng đất đai.....	50
3.1.4. Đặc điểm cơ sở hạ tầng.....	51
3.1.5. Đặc điểm khí hậu thủy văn	53
3.1.6. Dân số, lao động.....	53
3.1.7. Một số chỉ tiêu phát triển kinh tế xã hội của Huyện giai đoạn 2012-2014....	55
3.2. Thực trạng phát triển làng nghề trên địa bàn huyện Phú Lương tỉnh Thái Nguyên	57
3.2.1. Khái quát tình hình phát triển các làng nghề trên địa bàn huyện giai đoạn 2012-2014	57
3.2.2. Tình hình triển khai chính sách phát triển bền vững làng nghề của Huyện hiện nay	60

3.2.3. Đánh giá mức độ phát triển bền vững làng nghề tại địa bàn nghiên cứu....	62
3.3. Đánh giá chung về việc phát triển các làng nghề tại huyện Phú Lương tỉnh Thái Nguyên.....	84
3.3.1. Một số ưu điểm chính	84
3.3.2. Hạn chế.....	85
3.3.3. Nguyên nhân	86
3.3.4. Đánh giá chung	86
Chương 4. GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG LÀNG NGHỀ TẠI HUYỆN PHÚ LƯƠNG TỈNH THÁI NGUYÊN	90
4.1. Quan điểm phát triển bền vững làng nghề của huyện Phú Lương tỉnh Thái Nguyên	90
4.2. Định hướng phát triển bền vững làng nghề của huyện Phú Lương tỉnh Thái Nguyên	90
4.3. Một số giải pháp phát triển bền vững các làng nghề trên địa bàn huyện Phú Lương tỉnh Thái Nguyên	91
4.3.1. Nhóm giải pháp kinh tế.....	91
4.3.2. Nhóm giải pháp xã hội	94
4.3.3. Nhóm giải pháp môi trường.....	97
4.4. Kiến nghị.....	99
4.4.1. Đối với tỉnh Thái Nguyên	99
4.4.2. Đối với huyện Phú Lương.....	99
KẾT LUẬN	100
TÀI LIỆU THAM KHẢO	102
PHỤ LỤC	105

KÝ HIỆU CHỮ VIẾT TẮT

CN-TTCN	Công nghiệp- Tiểu thủ công nghiệp
ESI	Chỉ số bền vững môi trường
HDI	Chỉ số phát triển con người
HFI	Chỉ số về quyền tự do của con người
UBND	Ủy ban nhân dân
VND	Việt Nam đồng
XD	Xây dựng

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 1.1:	Từ phát triển đến phát triển bền vững	21
Bảng 1.2:	Một số chỉ tiêu đánh giá mức độ phát triển bền vững làng nghề vùng nghiên cứu	32
Bảng 2.1:	Phân nhóm hộ điều tra	42
Bảng 3.1:	Tình hình sử dụng đất đai của huyện Phú Lương giai đoạn 2012-2014.....	51
Bảng 3.2:	Tình hình cơ sở hạ tầng huyện Phú Lương năm 2014	52
Bảng 3.3:	Nhân khẩu và lao động của huyện Phú Lương năm 2014.....	54
Bảng 3.4:	Một số chỉ tiêu kinh tế - xã hội huyện Phú Lương giai đoạn 2012-2014.....	55
Bảng 3.5:	Một số kết quả thực hiện các chỉ tiêu phát triển công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp của Huyện giai đoạn 2012-2014.....	56
Bảng 3.6:	Tình hình phát triển làng nghề của Huyện năm 2014.....	58
Bảng 3.7:	Tình hình phân bố lao động trong các làng nghề của Huyện.....	59
Bảng 3.8:	Phân nhóm hộ và số lượng nhân khẩu vùng nghiên cứu.....	62
Bảng 3.9:	Thu nhập hộ gia đình vùng nghiên cứu	65
Bảng 3.10:	Phân loại thu nhập hộ gia đình vùng nghiên cứu theo chuẩn nghèo hiện hành	68
Bảng 3.11:	Biến động về chi phí năng lượng và giá bán hàng hóa vùng nghiên cứu	70
Bảng 3.12:	Tình hình lực lượng lao động vùng nghiên cứu.....	74
Bảng 3.13:	Tình hình thất nghiệp và thiếu việc làm vùng nghiên cứu	75
Bảng 3.14:	Sử dụng ngày công lao động vùng nghiên cứu	76
Bảng 3.15:	Mối quan hệ giữa thời gian lao động và sản lượng sản xuất hộ làm nghề.....	77
Bảng 3.16:	Độ che phủ của các hình thức bảo hiểm vùng nghiên cứu.....	78
Bảng 3.17:	Nồng độ khí thải và xử lý chất thải rắn, nước thải vùng nghiên cứu	81
Bảng 3.18:	Tình hình thu gom xử lý chất thải rắn vùng nghiên cứu	82
Bảng 3.19:	Kết quả đo lường thang đo Likert Scale một số chỉ tiêu nghiên cứu cán bộ quản lý, người sử dụng lao động.....	83
Bảng 3.20:	Đánh giá mức độ phát triển bền vững làng nghề vùng nghiên cứu.....	87
Bảng 3.21:	Phân tích SWOT phát triển bền vững làng nghề vùng nghiên cứu	89

DANH MỤC BIỂU ĐỒ, HÌNH VẼ

Biểu đồ:

Biểu đồ 3.1: Phân bố nhân khẩu huyện Phú Lương năm 2014.....	54
Biểu đồ 3.2: Thu-chi ngân sách huyện Phú lương giai đoạn 2012- 2014	56
Biểu đồ 3.3: Thống kê mô tả giá trị trung bình chỉ tiêu nghiên cứu cán bộ quản lý, người sử dụng lao động.....	84

Hình vẽ:

Hình 1.1: Mô hình phát triển bền vững ba cực của Mohan Munasingle	20
Hình 1.2: Phát triển bền vững của Mohan Munasingle	23